

עם "הפדגוג" או עם "הנעורים":

באוסטריה-אונגריה: לשנה: 15.50 קראנען, לחצי שנה: 7.75 קראנען, לרבע שנה: 3.90 קראנען.

ברוסיה: לשנה: 6 רויב, לחצי שנה: 3 רויב, לרבע שנה: 1.50. בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 18 מארק, באנגליה לשנה: 12 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 17 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פֿרנק.

עם "הפדגוג" והנעורים:

באוסטריה-אונגריה: לשנה: 21 קראנען, לחצי שנה: 10.50 קראנען, לרבע שנה: 5.25 קראנען.

ברוסיה: לשנה: 8 רובל, לחצי שנה: 4 רובל, לרבע שנה: 2 רובל. בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 18 מארק, באנגליה לשנה: 16 שילינג, ביתר הארצות לשנה: 22 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 20 רֶנֶק, וכן לחצי ולרבע שנה בערך.

תנאי החתימה.

באוסטריה-אונגריה: לשנה: 10.50 קראנען, לחצי שנה: 5.25 קראנען, לרבע שנה: 2.70 קראנען.

ברוסיה: לשנה: 4 רויב, לחצי שנה: 2 רויב, לרבע שנה: 1 רויב. בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פֿרנק, בארץ ישראל לשנה: 10 פֿרנק.

החותמים לשנה שלמה יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם. דמי החתימה יוכלו לשלם גם לשעורים: 2 רובל בעת החתימה, ושני הרוכל הנותרים בראשית הרבע השני (ובשאר ארצות בכסף המדינה לפי הקורס).

מחיר כל נומר 10 קאפ, 25 העללער.

בעד חלוק האדריסה 20 קאפ.

מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פֿמיט 88 ה' 16 ק'.

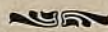
Krakau, 6 Januar (24 December) 1903/4.

גליון טו.

קרבני יום ד', י"ה טבת תרס"ד.

תָּבִין: בערבת שלג (שיר), יעקב שטינברג, — בת=עם=הספר (חזיון בשלש מערכות, סוף), מ. אַרליך, — בעולם הדמיון (מעשה לילדים, המשך), י. צ. לוין, — העין האדום (מספורי הטבע), אביאסף, — מכת הדבר (ציור), ג. דורה, — ידיעות שונות, — מכתבים, — מודעות.

הערבת שלג.

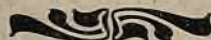
<p>ארץ אשר זה עתה ועדנים בה לא נשמע אף אנשה, קול צעד, באזירה הצח והקפוא כל צליל חיים זה כמָה לא רעד.</p>	<p>ואני אחר פה; ולי נדמה: אני בארץ כל חי לא ידעה, ארץ עומה תכריבים לבנים, ארץ שוממה במוחה, נקפאה.</p>	<p>אזיר שקט וצח, קר וקפוא, עד אין קץ ערבת שלג לבנה, שחק עמק מעל ואור בכף תרש הצק ממעל הלבנה.</p>
--	---	--

ומעל הכוכבים מביטים
עלי רחבי השלגים הלבנים,
ומספרים אגדת תויה,
אגדת אביבה מלפנים.

כי גם אור שמש-יום היא לא תדע,
רק הלבנה עליה מאירה,
כל זיק חיים בחיקה ככר כבה,
לעד קפא ומת גם אזירה.

יעקב שטינברג.

בַּת-עַם-הַסֵּפֶר.

חזיון בשלש מערכות.

במה

(סוף)

מערכה שנייה.

(ערכ. ימים אחדים אחרי המערכה הראשונה, חדר קטן — מעונה של האלמנה החופרת, אם מרים. אצל קיר אחד עומדת משה מצעת, ומפעל לה על הקיר פלוי שעון קטן ישן. בחדר חלון אחד ואצלו עומדת מבוגרת-חסירה ישנה. באמצע החדר עומד שלחן פשוט לא גדול, וסביבו — פסאות פשוטים אחדים. על השלחן עומדת מנורה קטנה מפיעה אור בבה על פני החדר, וסביבה גראים חתיכות אריג שונות, גילי חוטים שונים ומספרים).

מרים (יושבת אצל השלחן ועל ידיה שמלת ילדה קצרה. היא יושבת ותופרת ומביטה לרגעים אל השעון): הנה כבר תשע, ואני לא החלתי עוד להכין את שעורי ליום הפתחת ועוד עבודה רבה לפני!... (היא שוחה עוד יותר על עבודתה ותופרת במהירות): אפוא צוּתה אותי לומר את השמלה — אבל מתי אכין את שעורי? (החוט שבמחטת פלה ועליה להשחיל בה חוט אחר. היא מרימה את הפחט מול המנורה הפכה ומתאמצת להשחיל מהר את החוט אל הקופה ואינה יכולה, בקצרה-רוח): השמן מקטרג ודוקא בשעה כזו!... לא אתפר עוד ולא כלום!... (היא משליכה את השמלה הצדה; קמה ממקומה וצועדת צעדים אחדים בחדר ושבה ועומדת אצל השלחן, מביטה על השמלה בעינים מלאות יגון): אבל אם לא אנמר את השמלה, לא תתן לי אפוא מאומה בן הנידה בפרוש; ואיך אוכל אז לקנות את ספר האגדות שאני חפצה לקנות! (עומדת רגע שקועה במחשבותיה): וכמדומה שאפוא חוספה עוד, כי אם לא תהיה תפורה השמלה ליום מחר. אז גם לחם לא יהיה, גם לחם לא יהיה, גם — ל — חם — לא — ית — יה... (בדבריה את המלים האחרונות, היא לוקחת מהר את השמלה ויושבת שנית אצל השלחן, משחילה במהרה חוט אל הוד הפחט וממהרת לתפור. ברנע זה נפתחה הדלת ושרה נכנסת לבושה במעיל עליון ארוך, חם, ישן

ולראשה חבושה מטפתת ברה ישנה. מתחת לזרועה — חבילה קטנה של ספרים ומחפרות קשורים בחבל דק).

שרה: שלום לך, מרים!

מרים (מרימה חיש את ראשה): הו, שרה? (תוקעת לה את פפה השמאלית): שבי נא! טוב מאד כי באת: תגדלי מעט את שעמומי.

שרה (יושבת אל השלחן מבוול מרים, שאינה מספיקה במלאכתה): לבהך את יושבת, ואיה אפא?

מרים: היא נשאה שמלה להנבירה פינזון.

שרה: ואה — מה את תופרת?

מרים: זאת היא שמלה לילדה אחרת.

שרה: והשעורים ליום מחר בודי הבינות כבר?

מרים (נבהלת, מביטה אל השעון): גם לא החלתי עוד, והשעה כל כך מאחרת (תופרת את השמלה הנה והנה): ותמלאכה עוד כל כך מרבה!... (מביטה כנואשת).

שרה: ומדוע את תופרת בשעה מאחרת כזו?

מרים (נאנחת): ומה אעשה — השמלה צריכה להיות תפורה למחר, ואם לא — לא יהיה לנו ל... ואם לא... תקצף עלינו הגברת ולא תתן לנו עוד כל מלאכה!... ושנית!...

ושנית!... (משתתקת רגע).

שרה: ושנית?

מרים: (מרימה ראשה מעל מלאכתה, מתעוררת): ושנית — הלא יודעת את ספר האגדות של נ... אשר ספרתי לך על אדותיו.

שרה: הספר אשר ראית בבית ננשטין?

מרים: כן, כן, אפוא הבטיחה לשלם לי כפעם בפעם בעד עבודתי ותקסם תקבץ יהיה לי.

שרה: לקנות לך את ספר האגדות?

מרים: כן, כן, על פן אנכי יושבת ותופרת ככל יום בבואי מבית הספר עד הערב ואחרי כן אני מכינה את שעורי.

שרה: אבל ראי נא: פפה היא השעה עתה? (מבטת על השעון) מתי תביני את שעוריך?

אחרים היא עומדת אצל השלחן ומביטה כענפה, שואפת רוח בכבדות: הנה ראשי פואב עלי ו... (יושבת) ואת השיר אינני יודעת עוד היטב (מביטה בספר מתאמצת לקרוא ואינה יכלה): — אך מה זה, אם האיש היא קטנה, או עיני כהות — אינני רואה מאומה... (משפשפת את עיניה ומעלה מעט את פתילת המנורה, מנסה לקרוא ומפסיקה תכף): אך מדוע זה לא שבה אפוא עוד? מי יודע אולי קרה, חלילה, אינה אסון! תחזקת אצבע אחת בתוך הספר הסגור ומשננת על פה: בית קטן, צר ואפל... (עיניה נסגרות רגע, אך תכף היא מתעוררת, מתנועת מעט ומשננת: על שך תבן בלה נקרב, יחיד, בודד — ספדל זקק... (עיניה נסגרות וראשה צונח על הספר). — (הספק יורד).

מערכה שלישית.

(חדר לילה, כמו במערכה הראשונה, על השלחן, בתוך יתר הספרים, מנח ספר-האגדות היפה של ג', שבוע אחר המערכה הראשונה. יום הראשון, השעה הראשונה אחר הצהריים. בחדר אין איש. מרים (נכנסת בחדרה ועל זרועה שמלה, היא מבטת הנה ונהנה בתמיה): אין כל איש... (היא משעלת מעט)... האמנם עודנה ישנה! (היא מניחה את השמלה על פסא אחד ונגשת אל השלחן, היא מביטה סביב בפקח, לוקחת את ספר האגדות בהפקח מן השלחן, מעלעת בו רגע ופוסקת, היא קוראת מעט): „אז היה חרף, שלג רב ירד על הארץ ויכס את כל הגנות ואת כל האנשים העוזרים וישיבים ברחובות... (היא מפסיקה וסוגרת את הספר, מתבוננת אליו ומשיחה לנפשה): הוי, מה תפצתי לקרא בו מראשו עד סופו! לשבת בבית במנוחה ולקרא בו בכל ערב וערב! האה, בפה אשר! בפה ענג... אבל עד אשר תשיג ידי לקנות אותו ועברו עוד ימים רבים, רבים מאד! לילות אחדים ישיבתי ותפרתי ותפרתי עד אשר נרדמתי ולא הספקתי לגמור את מלאכתי, ואפי עוד כעסה עלי ולא נתנה לי מאומה... וגם מעט הכסף שקבצתי לותה ממני ביום הששי ליום השבת... היא אמנם הבטיחה להשיב לי תכף אחר השבת, אך הלא יודעת אנכי היטב איך תשיב לי... הן לא הפעם הראשונה זאת לי — כי מאין תקחי? (היא צוללת רגע במחשבותיה, מעלעת בספר וקוראת את ראשי הפרקים): „הקן ותילד“, „האמללה“ — כפי הנראה — ספור מעגין, „התפץ חיים“ — תפצתי מאד לדעת, מי זה איננו תפץ חיים? (שואן קל ישמע מאחרי הדלת, היא מטה אונה ומקשיבה): שם חולקים במדרה... (תפצה להניח את הספר): לא, שגיתי,

מרים (בנואשת): אבל מה עלי לעשות? (הופכת את השמלה) הנה רבה עוד פה העבודה, בנראה, לא אגמר אותה הלילה, לו באה אפוא, לפחות, ועזרה לי מעט, אבל היא עוד איננה.

שרה: ומתי תבא?

מרים: תיודעת אני? היא לא הגידה לי דבר — (ממהרת לתפר).

שרה: אבל אנכי מפריעה אותך מעבודתך — אלך לי הביתה.

מרים (מתעצבת): למה זה את נחפזת ככה?

שרה: ראשית, השעה מאחרת, ושנית איני רוצה לתקריעה.

מרים (מניחה ידה על השמלה, בנואשת): הנה חולקת...

שרה: בן, מרים, אל תעצריני... (קמה ממקומה ומושיטה ימינה למרים) — הוי שלום!

מרים: שלום!

שרה (מתחזקת רגע ביד מרים): והרבה כסף כבר קבצתי?

מרים: קבצתי אך מעט (נאנחת). אבל עוד הרבה עלי לתפר עד אשר אקבץ את כל הסכום הדרוש.

שרה: קבצי, רעוטי, קבצי ווי יעזרה... הוי שלום! — (פונה והולכת לה).

מרים (לבדה, מביטה רגע אחריה אל הדלת, אחרי בן אל השעון ומפניו תסב עיניה אל השמלה, מקפלתה מהר, ופניה נועמים מאד). הוי מה שיתיה, לא אחרת עוד, איני יכולה (משליכה את השמלה הצדה, לוקחת ספר אחד ומחברת ויושבת אל השלחן, מעלעת מעט בספר): את השיר הזה עלי ללמוד על פה, ועוד עלי לתעתיק מן הספר משל שלום. — (הושבת רגע): אכתב בתחלה ואחר אלמד על פה (לוקחת את העט וכותבת מעט, אך כעבר רגע היא מניחה את העט ולוקחת את הספר). עתה אינני רוצה עוד לישן, אלמד ראשונה על פה... ואחר אכתב (קוראת מעט מן הספר):

בבית הספד.

בית קטן צר ואפל,

ובפנה שפחה שוכב

על שך תבן בלה נקרב

יחיד, בודה סבל זקן...

(היא סוגרת את הספר ומנסה לחזור על פה) בית קטן, צר וחשך (מפסיקה פתאום) לא! טעיתי! (מביטה בספר, סוגרתו וקוראת): בית קטן, צר ואפל — וב... וב... (מביטה בספר) ובפנה שפחה שוכב... (מראש): בית קטן, צר וח... ואפל וב... ובפנה שפחה שוכב... לא! — שפחה שוכב... בית קטן, צר... (היא קמה ממקומה, אוחזת בידה את הספר, הולכת בחדר הנה ונהנה ומשננת בדממה על פה, בהביטה לרגעים בספר, לפעמים היא שוטה מעט אצל השלחן, מעבירה את ידה על מצחה, מביטה בספר ומשננת. אחרי רגעים

ליזה (באה מן החדר השני, הולכת ומפתקת ואינה מרגישה במרץ. היא נגשת אל השלחן ומרגישה בה): הוי! שמלתי? ההבאת את שמלתי? אפך בבר תקנה אותה? מרץ (בקול נמוך): כן, אפי תקנה אותה. (היא מוסרת את השמלה ליד ליזה).

ליזה: טוב. תוכלי ללכת! — (ובקחתה את השמלה, היא פונה ובאה אל החדר השני וסוגרת הדלת אחריה).

מרץ (בקרבת אל הדלת עומדת על מקומה רגע והביטה לאחור): הלכה לה? טוב מאד! עתה לא תשוב כה מהר (היא נגשת אל השלחן על בהונות רגליה בחפזון, לוקחת את הספר ומסתירה אותו חיש תחת מעיליה): רק אקראהו ואשיבהו מהר! הנני רק שואלת אותו לימים אחרים, אינני גונבת, חלילה! אינני גונבת! (היא נגשת אל הדלת ושוקה רגע על מקומה, הופכת פניה אל השלחן שנית, מתעוררת) אבל הלא גנבה היא זו! כן גנבה — ואנכי אנגב? לא, מוטב שאתפר עוד ימים תרבה, מוטב שלא יהיה לי כלל הספר הזה ולא אחטא! לא אקח! לא אקח!... הלא! (היא משליכה את הספר על השלחן ובורחת החוצה).

המסך נופל.

מ. ארליך.

בגדא: זהו הרוח הסוער בחוץ ומניע את הריסי תחלונות... (מרימה שנית את הספר ומביטה אליו בתשוקה רבה), ובכל זאת אנסה להשיגו למקרא אולי יצלה הדבר בידי... אבל איך את אוכל?... (הושבת רגע) ואולי אבקש מליזה להשאילו לי לימים אחרים?... לא! (נאנחת): היא לא תתנה לי היא אינה מאמינה בי אבינה, היא תשחק עלי... אבל לו נתנה לי — מה גדול היה החסד שהייתה עושה עפדי... ואולי תשאילתי לי? האבקש אז לא?... (היא מניחה את הספר ומנחשת באצבעותיה, ככוננת אצבע מול אצבע ובתקריבה אותן מהר זו אל זו, אם תקלענה אחת אל אחרת) האבקש אם לו?... לא!... יוצא בכל פעם... (היא נסוגה מעט מן השלחן, פניה גועמים, עומדת ומבטת על הספר, פתאם היא מתעוררת): אבל מדוע לא אקחנו בעצמי?... אקחנו, אשאלנו רק אשאלנו לימים אחרים, אקראהו ואשיבהו... והיא גם ידוע לא תדע... כי היא המפנקת הזאת, הלא אינה קוראה כזו... ואם גם ידע אחרי כן — מה בזה? אני אשמרהו בבבתי עיני — אף אקראהו ואשיבהו (היא מביטה בחדרה אל עבר הדלת, מקשיבה רגע): אין איש, מהר!... (נגשת בהירות אל השלחן, לוקחת את הספר ואומרת לשימו תחת מעילה, פתאם ישמע קול שאון מן החדר השני, "באים!") היא לוחשת בבהלה משליכה מידה את הספר וגבהלת, היא נסוגה אחור וחוטפת את השמלה מן הכסא).

בעולם הדימיון.

(מעשה לילדים).

—

(הקשר).

בלבו: ובקשו האנשים את הילדים ההם עד אשר ילאו ויחדלו.

נהיה כן — האנשים בקשו את הילדים ההם ימים רבים ולא מצאו. ויאמרו: אין זאת כי אם סתה רעה אקלחם, טרח טרפו ילדינו כלם, ניבכו אותם אבותם וימאנו להחנחם.

וגם שמוע התנענע על חבריו הילדים, ויהי שמוע הולך וחושב בלבו: אוי! איזה חברי ידידי אשר שחקו עמי! איש? לא אמצאם ולא אראם עוד עד עולם! הם נעשו צפרים ויפגשו בנפיהם וירמו ויעופו מקרב בני אדם;

ושמוע הקטן זכר את חבריו את אחד עשר הילדים אשר עזב בבית הקוסם והם לא שבו משם עוד; וידע שמוע הקטן כי יצאו שם בעד קיר המרתף ויבאו אל ארץ חדשה ופניהם נהפכו לפנים חדשים — מי ידע למה נהפכו? אולי לצפרים? בודי לצפרים! ובכן הנם עתה צפרים, צפרים קטנות יפות נחמדות; וכתוף קהל עדת כל הצפרים הם יושבים עתה בין עפאים בישר ומצפצפים שם ומירות, נקנא כם שמוע הקטן בלב, אך לאבותיו ולאבות הילדים ההם לא הגיד דבר; ויאמר

בי אל חברי הילדים היו גענוגעי.
נאעוה וואסובב בערים בערים.
הראיתם חברי? — שאלתי האפרים.
ראה לא ראו — לא ענוני.
איה חברי לא הודיעני;
עד אשר לקחתי יונתן אחי.
ניביאני הלוט ופה מצאתיך.

מצאתני! — קרא שמוע הקטן בשמחה — וגם אנכי
מצאתיך. ואתה הנך יואל הקנדם. האח! הלא גם אנכי
דרשתיך ימים רבים, נכספה, בלטה נפשי אליך; ועתה
באת והנך בתוך בלובי, אוכל את גרעוני ושזתה את מימי.
האח! יואל חברי אחובי! יום טוב היום לנו, נגילה ונשמחה
יחד.

ניקרא שמוע הקטן אל יונתן אחיו ויאמר אליו:
יונתן אחי! לכה ראה את הצפור הנפה אשר הבאת לי.
היא משוררת שירים נעימים. נילך אתו יונתן. ונבאו אל
הצפור הנפה. ויאמר לה שמוע הקטן: צפור יפה! שירי
שיר נעים באוני ובאונך יונתן אחי. שירי, צפור יפה! שירי.
יואל-צפור חברי, ונשמעך!

יא.

ותשר הצפור הנפה באוני שמוע ויונתן שיר נעים
משירי האפרים. ותשא קולה ונתאמר:
שמעו, שמעו, ילדים, נכרים -
שיר נעים משירי האפרים.
אני הצפור אשר רנה באוניכם,
ואתם שוררוה באוני אחיכם.

* * *

בזן צפור יושבת, פורשת כנפיה,
אם רחמניה על אפרוחיה.
האם מצפצפת, בלשונה מדברת,
בלשון האפרים לילדיה מספרת:
ילדי, אחובי, את קורותי שמעו,
ורחמיכם יבמרו ועפעפיכם ירמעי;
אני בין עפאים, על עץ רענן,
בתוך קן נחמד, בתוך גנה שאנן,
שם לאחובי לחתני ארשתי,
וממחרת חתנתי מקני גרשתי,
ונסד עם בעלי מעוני עובדי,
ובארצות שוממות רצנו ונשכנו.
פה-הקהל חברנו שם קן בנינו;
אך לא הצלחנו בכל אשר עשינו:

מעופפים הם היום תחת השמים, ובין עפאים ישכנו ביצה,
ידאו מעוף אל עוף, מעץ אל עץ, מתעלסים ומשתעשעים
עם האפרים חבריהם. ואל שמוע חברם לא ישובו. אחי!
חברי, חברי, צפרי הנעימים! ותכל נפש שמוע אל חבריו
ימים רבים. ויזכר אותם ואת שמותם תמיד. וגם את יואל
הקנדם ובר, אף כי לא פעם ולא שנים לקח שמוע הקטן מידו
מפת לחי בוערה קאש, ויגר מפניו במפני שור משחית; עתה
שכח שמוע את כל אשר עשה לו החבר הקשה הנד. רק ובר
כי הוא היה חברו, והוא עם כל הילדים הנעימים ההם
שחקו עמו ויהיו שעשועיו ימים רבים.

נהיה היום ושמוע הקטן יושב בדר משמים⁽¹⁾ בביתו,
ולרנעים הוא נאנח, על חבריו אשר יצאהו; והנה נפתחה
הדלת ויונתן אחיו נדסך בחפזון הביתה וניצל אל שמוע
בשמחה גדולה ויאמר אליו: צפור מצאתי, צפור נחמדה
מאד, יפת עינים, צהבת כנפים, והיא מצפצפת בקול ערב
לאון וטוב לנפש. וניקח שמוע את הצפור מיד אחיו
ניושבנה בבלובי ויתן לה גרעונים וספר ופך מים. ותאכל
הצפור ותשת, ותצפצף בקול נעים ותשר באוני שמוע.
ויקשב שמוע אל קול שירתה.

ותשר הצפור אך מעט, ותדם. ושמוע חשק מאד
לשמע שיר עוד. ויקרא שמוע אל הצפור וידבר אליה
לאמר:

צפור! צפור! שירי ומרי,
ספורים יפים בשיריך ספרי:
מאין באת ואיפה היית?
מה מולדותיך ואיך היית?
ותען הצפור ותאמר:
שמוע! שמוע! הקשיבה שיר:
אנכי יצאתי בעד הקיר,
מתחת הרצפה בעיר פתורה,
ובצאתי שכחתי את התורה,
שלמדתי בהיותי ילד במנה,
בקרעי ספריך ובשפכי דיוך,
כי ילד שובב קנדם הייתי,
ולכל חברי צרות עשיתי,
על-כן מזרי תמיד הכני,
ובשכטים רב תורה למדני;
ושם בפתורה תורתי שכחתי,
ומאדם לצפור בקסם נהפכתי,
ותצמחנה לי בצפור כנפים,
ואתרומם נאעוה תחת השמים.
נאעוה ואבוא אל מקומות שונים,
ונאתחבר עם תורים ובני יונים;
ובכל אלה לא מצאתי שעשועי.

(1) נעצב.

שׁוֹדְרִים בְּכָל מְקוֹם עָלֵינוּ נִפְלֵא
עָמְלָנוּ לְקַחָהּ קָנָנוּ נִנְלָה
בִּיצֵינוּ נִפְצָה עָשׂוּ כָּלָה
וּמִמָּרֶץ גִּרְשׁוֹנוּ הִלָּאָה וְהִלָּאָה.
בּוֹכִים הָאֶפְרוֹחִים וְהָאֵם מִסְפֶּרֶת,
מִסְפֶּרֶת עוֹד הִלָּאָה מִסְפֶּרֶת, מְשׁוֹכֶרֶת,
וּפּוֹרֶשֶׁת בְּרַחֲמִים עַל בְּנֵיהָ בְּנִפְיָה,
וְהֵם נִמְוָנִים בְּדַמְעוֹת, בּוֹכִים תַּחֲתֶיהָ.
נִבְאָ הָאֵב וּבְחֶרְטָמוֹ הוּא נוֹשֵׂא
מֶרֶץ לִילָדָיו, מוֹזֵן לְבִיתוֹ;
נִירָא וְנִקְרָא: מַה זֶּה לִפְנֵי?
אִם סִבְלָה! מַה תּוֹנִי? אֵת בְּנִי?
וְאִנִּי לְבְנִי תַנְחִימוֹת מְלֹאֲתִי,
וּמִמָּרֶץ הַשְּׁלוֹם בְּשׁוֹכָה הַבֹּאֲתִי —

מַה הַבְּשׁוּרָה? — שְׁאֵלוֹ שְׁמוֹעַ וְיוֹנָתָן יַחַד אֵת הַצִּפּוֹר
הַמְשׁוֹכֶרֶת; כִּי פֹה עֲמָדָה הַצִּפּוֹר מְשִׁיכָתָהּ, וְלֹא שׁוֹכָרָה
עוֹד, וְלֹא הַגִּידָה מַה הַבְּשׁוּרָה, אֲשֶׁר הִבִּיא אָבִי הַצִּפּוֹרִים
לְצִפּוֹרָיו; וְשְׁמוֹעַ וְיוֹנָתָן חֲשָׁקוֹ חֲשָׁק גָּדוֹל לְשִׁמְעַם מַה הִיְתָה
הַבְּשׁוּרָה. נִחְלָו שְׁנֵיהֶם אֵת פְּנֵי הַצִּפּוֹר וַיֹּאמְרוּ לָהּ: שִׁירִי
לָנוּ, צִפּוֹר יָפָה, מַה הִיְתָה הַבְּשׁוּרָה? וַתֹּאמֶר הַצִּפּוֹר אֶל
שְׁמוֹעַ וְאֶל יוֹנָתָן: יְלָדִים טוֹבִים! הִרְפוּ מִמֶּנִּי, כִּי נָחַר גִּרְוֹנִי
וְלֹא אוֹכֵל עֵתָה לְשִׁיר אֵת שִׁירִי הִלָּאָה, וְאִם אֲשִׁיר לֹא
יִגְעַם שִׁירִי בְּאֻזְנֵיכֶם; עַל כֵּן הִרְפוּ מִמֶּנִּי הַיּוֹם; וּמִמָּחָר, בְּעֵת

(¹ תַּעֲצִיבִי.)

וַיִּשָּׁק שְׁמוֹעַ לְצִפּוֹר וַיֹּאמֶר: בֶּן דִּבְרָתְךָ, צִפּוֹרִי הַיָּפָה!
מִמָּחָר, בְּאֲשֶׁר יִיטֵב קוֹלָךְ וַיִּגְעַם שִׁירָךְ, תְּשִׁירִי לָנוּ אֵת דִּבְרַת
הַבְּשׁוּרָה הַזֹּאת וְאֵת אַחֲרִית שִׁירְתְּךָ עַד תִּמָּוֶה, וְעֵתָה הַגִּידִי,
צִפּוֹרִי, מַה תִּבְקֹשׁ נִפְשְׁךָ וְאֶעֱשֶׂה לָּךְ, עֲקֹב אֲשֶׁר נָתַתְּ בְּלִבִּי
עֲנֵנִי בְּשִׁירָךְ, אֲשֶׁר שָׁרְתְּ לִי.
וַתַּעַן הַצִּפּוֹר וַתֹּאמֶר אֶל שְׁמוֹעַ הַקָּטָן: שְׁמוֹעַ יִקְרִי!
אִם יֵשׁ אֵת נִפְשְׁךָ לְעִשׂוֹת לִי טוֹבָה, עֲשֵׂה נָא לִי אֵת הַטוֹבָה
הַזֹּאת וּפְתַח לִי עֵתָה אֵת בְּלוֹבִי, כִּי קָצְרָה נִפְשִׁי לְשִׁכְתָּה
כָּל הַעֵת הַזֹּאת בְּלוֹאָהּ וּסְגוּרָה עַל מִקְנֶר. פְּתַח נָא, שְׁמוֹעַ
יִקְרִי! פְּתַח לִי אֵת הַבְּלוֹב!

וַיִּפְתַּח שְׁמוֹעַ אֵת הַבְּלוֹב. נִהְיָ כַּמְעַט שִׁפְתָּהּ שְׁמוֹעַ
אֵת הַבְּלוֹב, וַתַּעַן חֵישׁ הַצִּפּוֹר מִן הַבְּלוֹב. וַתִּפְרֹשׁ בְּנִפְיָהּ
וַתַּעַף בְּעַד הַחֲלוֹן הַחוּצָה, וְשְׁמוֹעַ רוֹדֵף אַחֲרֶיהָ וְהוּא מִצָּעֵק:
צִפּוֹר! צִפּוֹר! יוֹאֵל! שׁוּבָה אֵלַי! מַדּוּעַ תַּעֲזָבֵנִי? וּמַתִּי
תְּשִׁיר לִי אֵת אַחֲרִית שִׁירְתְּךָ? וְלֹא עָנָה וַיֹּאמֶר הַצִּפּוֹר,
וַתִּרְוֹמֶם לְמִרוֹם וַיַּעַף וַיִּעָנֶנּוּ. נִצָּר לְשְׁמוֹעַ וַיַּחֲרִלּוּ מְאֹד
אֲשֶׁר עָנָה וַיֹּאמֶר הַצִּפּוֹר אוֹתוֹ, וְגַם לְיוֹנָתָן חָרָה מְאֹד, כִּי
אֵינָה נִפְשׁוֹ לְשִׁמְעַם אֵת אַחֲרִית הַשִּׁיר, וַתִּמָּוֶה לֹא בָּאָה.

(עוֹד נִבְאָ.)

יְהוּדָה צָבִי לוֹוִי.

הַעֵץ הָאָדָם.

(מִסְפּוֹרֵי הַטֶּבַע *).

בְּשָׁבוּעַ הַנּוֹצֵא עַל הַנֶּצֶר הַרְדֵּף בָּדִים קָטָנִים וְדָקִים חֲדָשִׁים,
וְעַלֵּיהֶם יָפִים וְקָטָנִים, וּמִשְׁנֵה לְשִׁנָּה גְּדֹל הָעֵץ וְעֵבֶה וְגִבָּה,
עַד כִּי נִבְחָה קוֹמָתוֹ מִכָּל עֵצִי הַיָּעַר, וַיִּיָּף בְּגִדְלוֹ וּבְכֹרֶב
עֲנָפָיו הַרְעֵנִים, וּשְׂרָשֵׁי הָעֵץ הַתְרוֹמָמִי מֵעַל הָאָרֶץ, נִהְיוּ
כְּמוֹ מִשְׁעָנוֹת לָעֵץ לְכָל יָפֵל, וְהַעֲנָפִים וְהַדְּלָיוֹת הַסִּתְּכָבוּ
וְהַתְּפָשְׁמוּ לְכָל רוּחַ וַיִּתְּכֶסּוּ בַּפְּרָחִים רַבִּים יָפִים וְנוֹתְנֵי
רִיחַ.

הַרְחֵק הַרְחֵק מֵאֲתָנִי שֵׁם מַעֲבָר לָזִים הָאֲמִלְנָטִי,
בְּאַרְצוֹת הַחֲמֹת אֲשֶׁר בְּאַמְרִיקָה, בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יָמִי תִקְוֶן
וּמִשְׁכּוֹ כַּמְעַט כָּל הַשָּׁנָה — יִשָּׁנֶם יַעֲרֵי עֲצִים שׁוֹנִים
לְמִינֵיהֶם וּלְגִדְלָם.

מֵעַן אֲחֵר הַעוֹמֵד בְּתוֹךְ הַיָּעַר נִפֵּל גִּרְעִין קָטָן אֲחֵר,
וַיִּתְּעוֹפֵף הַגִּרְעִין מֵעַם בְּרִית וַיִּפֹּל לְאָרֶץ הַלְחָה וַיִּטְבַּע בָּהּ.
וַיִּדְּ הַגִּרְעִין שְׂרָשׁ לַמִּטָּה וַיַּעַשׂ נֶצֶר לְמַעְלָה; וּמִדִּי שְׁבוּעַ

וּמִן הַגִּרְעִין הַקָּטָן צִמַּח עֵץ אָדָם גָּדוֹל וְנִשְׂאָ.

(* עַם יִנְגֶּר.)

ושם במקבוא הים עומדות אגניות גדולות ומחבזות
לעץ האדם. האגניות האלה הביאו מאירפה סחורות שונות
לאמריקה, געמה עליהן להביא לארצן מסחורת אמריקה.
והאגניה אשר אין בה משא כבה תתרום על פני
המים ונוע תנוע ותתנווד מצד אל צד, ובכבדות רפה
תלך בים; וזכן יתנו תמיד משא כבד בתחתית האגניה
להעמיק מהלכה בים, ואם לא ימצאו משא וישמו באגניה
אבנים, אז חול, אז גם מים.

אז יקנו הפוחרים את העץ האדם, כי כבד הוא מאד;
והרימו החובלים את קורות העץ האדם מן המים בחבלים
ובנלגלי תנופה; וישמו אותן בתחתית האגניה, ועל הקורות
יתנו חבילות כתנה⁽¹⁾ קקאו, צמחי בשש ועוד סחורות
מסחורות שונות.

בן יעביר הפוחר את העץ האדם את כל הים
האטלנטי, שבעות אחרים נושאת האגניה את קורות העץ
האדם, עד בואה אל אחד מחפי הארץ הנישנה.

שם יעלו את הקורות מן האגניה, ומכריו לנגרים והם
יעשו מהקורות האלה שלחנות, בסאות, ארונות וכלים
מכלים שונים; ויש גם אשר ינשרו את הקורות האלה
ללחות דקים מאד בגליונות ניר עב, וצפו בלחות האלה
כלי עץ פשוטים, למען תת להם יפי והדר.

שימו נא, ידידי הקטנים, עיניכם אל חרר מושבכם,
אולי תמצאו גם בו ארון או שלחן או כוננית⁽²⁾ אשר
מראהו אדם וקנים כהים דקים כגידים. ותפרדו ויסתכבו
עליו לכל עבר, וידעם, כי הוא עשוי כלו עץ אדם או
מצפה בלחות בעץ הזה.

אביאסף.

⁽¹⁾ צמר-גפן.

⁽²⁾ שטופענעשטעלל *Stapel*.

הלא תשאלוני, ידידי הקטנים, מה לנו ולעץ האדם
הצומח שם, רחוק מעבר לים, באמריקה? מה התועלת
אשר יביא לנו יושבי הארץ הנישנה העץ הצומח בארץ
החדשה הרחוקה? הן גם אם יגדל העץ וגם אם ירף אלה
פעמים בבה אין לנו כל חפץ בו, אם רחוק הוא מאתנו
מרחק רב בזה.

אל, ידידי הקטנים, אל נא תמהרו להוציא משפט,
ואתם עודכם צעירים ואינכם יודעים עוד דברים רבים.
חכו נא מעט ושמעו את אשר אספר לכם בזה:

באמריקה התיכונה יתאספו אנשים חושבי עצים
והלכו אל השר הגדול, אל המקום אשר יגדלו שם העצים
היותר טובים, ולקחו החוטבים אתם צידה לשבועות
אחרים, ושמו באגניות קטנות על פני הנחל אל המקום
אשר יבחרו שם עצים לכרתם. ושם בישר יבנו להם בית
קטן ויגורו בו כלם יחד, שם יישנו, שם יכשלו ושם
יאכלו את ארחתם; ועשו מדרגות על שרשי העץ האדם,
אשר צמח וגדל מן הגרעין הקטן, ועלו עליהן, ותכבו
בגרוניהם אשר בידיהם את גוץ העץ העבה עד אשר יחל
להתנועע, וישמו בבקיע אשר בגוץ יתד חזק, אשר קצחו
האחר עבה והשני חד, ותקעו בחוקה בפטיש את היתד
בבקיע עד כי יפל העץ בקול גפץ ותמלה גדולה ארצה.
וסבכו החוטבים את החלל הגדול הזה, ונקפו את הענפים
ואת הפדים הרבים המכסים אותו, ואת הגוץ ינשרו
במשור לקורות, והביאו שגרים נאסרום אל הקורות
ומשכון עד שפת הנחל; שם יורדו את הקורות אל הנחל
ונקבו אותן בקציהן ונתנו כנקבים ענפים דקים רבים
וחזקים, ואסרו בהם את הקורות זו לזו והיו לדברה.
ואנשים אחרים יעלו על דברת העץ האדם וישמו עליה
במורד שמש הנחל היתה.

ה' דורה : מפת המלחמה : נאמת כל מקנה מארזים

פנה הביאורו לבית החולים. הוא מלא כוונות בראשו, בפניו, בידיו ובכל גופו.

אבנים טובות מאכל לכלב. — בעיר בודפשט, בירת אונגריה, אבדו אצל אחד הסוחרים באבנים טובות שתי אבנים טובות יקרות מאד. הסוחר הודיע את הדבר להפוליצאי. סוכן הפוליצאי בא ויעש חקירה ודרישה גם חפש אצל כל הפועלים והמשוררים העובדים בבית הסוחר ההוא ולא מצא בהם חטא. אז נתן עיניו בכלב הקטן שהיה בבית, ויצו להביאו אל המוסד (אינסטיטוט) לרופאי הפהמות. שם המיתו את הכלב, הוציאו את בני מעיו ומצאו בקרבו, מלבד שתי האבנים היקרות אשר אבדו עתה, גם עוד אבנים יקרות שאבדו בזמן מן הזמנים ולא נודע מי נגדן.

תערוכת חתולים. — בעיר מינכן, אשר בגרמניה, עשתה חברת "מחסה החתולים" תערוכת חתולים, אשר ענינה את לבות כל יושבי העיר. בתערוכה הזאת נמצאו כמאה וחמשים חתולים וחתולות, אשר שוכנו להן במנהרה בקלוביהם המפארים. בהם נמצאו שני חתולים גדולים מאד: האחד כבן עשר וחשני כבן חמש עשרה שנה אשר קבלו כבר אותות-קבוד על תערוכות החתולים שהיו בפריז ובלונדון. מלבד אלה נמצאו בתערוכה הזאת שני חתולים זקנים מאד: האחד כן עשרים ואחת שנה, והשני כן שנים ושלשים והזקנה ככל עדת החתולים שבתערוכה היא חתולה אחת, אשר הלכה אחרי חיל צרפתי אחד במלחמה שהיתה בשנת 1870 בין צרפת וגרמניה. בתערוכה זו היו חתולים ממשפחות שונות: גרמניות, אלגיריות, נפיות, פרסיות סיאמיות, קפריסניות, ועוד.

נערים גבורים. — במושב לבנון, אשר על חוף לשון הים הפנימי סמוך לספרברג, ששם יש הרבה מעונות קיץ, קרה מקרה שעלה כמעט בתי נפשות אחדות, וזה הדבר:

ביום סגריר עלה על לב איש צעיר אחד לטיל בסירת דוגה קטנה על פני לשון הים, הוא ושתי נערות-אחיות. המילים פרשו את המפרש והרחם נשא את הסירה מן ההוף הלאה. אף באחד המקומות הצרים, באשר היו צריכים להפנות את הסירה הצדה, התהפכה פתאם הסירה על פניה והנער עם שתי הנערות נפלו המימה. לאשרם הצליח בידי הנער להאחז בקצה הסירה ושתי הנערות נאחזו בו בהקרה, ובמצב כזה צעקו שלשתם לעזרה.

קול צעקתם הגיע לאוזני שלשה נערים, תלמידי הנימניה בקרונשטדט, אשר שחקו שם על החוף. הנערים האלה, ששנים מהם הם בני אחת עשרה שנה ואחד כן תשע שנים, לא חשבו הרבה וקפצו מהר אל סירה אחת שעמדה שם; אף לצערם מצאו בה אף משוט אחד. אז היו אנוסים לפרש את המפרש על התרן

נערים-ענקים. — בימים האלה נסעו דרך מוסקבה-לספרברג שני נערים אשר קשכו עליהם את עיני כל. נער אחד הוא כן תשע שנים והשני כן אחת עשרה; ושניהם גבהים בקומתם מאיש גדול, גם עבים משנה מאד. ובגדלם ועבים כן גדול גם בהם. פה שמשון הגבור להם.

סערה גדולה. — בעיר קרסנונירסק אשר בסביריה קמה סערה חזקה מאד אשר קרעה את הגגות מעל בנינים רבים. זקני העיר ההיא אינם זוכרים סערה אימה כזאת.

מביעת אנה. — לא הרחק מקנדה (מדינה השוכנת לאנגליה, והיא בצפונה של אמריקה הצפונית) נשברה אנה אנגלית אחת וירדה במצולות ים. רב ההובל ועוד ארבעים ושבעה אנשים הצילו את נפשם והצליחו לעלות בשלום על החוף. אף המקום אשר עלו עליו היה שמם מאד ויהיו אנוסים ללכת רגלי יותר מחמש מאות קילומטר עד בואם לעיר מונריאול. הם הלכו חמשה ועשרים יום ויסבלו רעב וצמאון וקר נורא עד בואם אל העיר כל עוד נפשם בהם. נשם שוטף. — בעיר לונדון ירד נשם שוטף שני ימים רצופים בלי הרף. הרחובות כפו כל בן בנים עד כי אי אפשר היה גם למרפבות לעבור ברחובות העיר.

בחירה על ידי הפונדברף. — עדת יהודי אונגריה אשר בשיקגו (אמריקה הצפונית) היו צריכים לבחור להם רב חדש ויפנו אל הרב אשר בעיר פרסברג אשר באונגריה, למצא להם רב. הרב מפרסברג הציג את המשרה הזאת לפני אחד הרבנים הצעירים, והרב הזה גאות לקבלה, אף לא רצה לנסע לאמריקה לעמד שם לבחינה, אולי לא תמצא דרשתו חן בעיני ראשי העדה. אז נועץ ונקרא שתי דרשות: אחת בשפת אונגריה ואחת בשפת גרמניה לפני הפונדברף ושלחהו לשיקגו והפונדברף היה שלוח נאמן לשלחו, וימסר לראשי העדה את שתי הדרשות האלה, כמו שציצו מפי הדורש. הדרשות מצאו חן בעיניהם וידועו את הרב על ידי הפונדברף כי בחרו בו לרב.

מסירת נפש להציל נפש. — ב"כפר חדש" אשר אצל מוסקבה יצאה בלילה אש מאחד הבתים ובעבר זמן-מה בער כל הבית כולו באש מן הגג עד היסוד. והנה נשמעה פתאם צעקת-יארש נורא: אהה! בני תקטן נשאר שם בתוך האש כרגע יצא מתוך הקומן אפר צעיר אחד תיאודור גבריילוב שמו כן עשרים ותשע ויתגפל אל חוף הבית הנוער באש. למראה הדבר הזה נדהמו הנאספים ולבם היה כאבן. עבר אולי דק (מינוטה) אחת, אשר בעיני הקומן ארץ בשעה, ומן הבית הנוער הופיע האפר אמיץ-הלב ובדיו תילד הקטן, אשר היה חי ושלם בכל אבריו. אף האפר נקח כל-כך, עד כי אף נתן את תילד על ידי אמו נפל ארצה ונתעלה, במצב

סירתם, חטפו משוט מן הפירה ההפוכה וישטמו בבטחה אל תוף.
שם קבלו את פניהם בדמעות שמחה אבות הנערות.
פה הצילו הנערים אמיצי חלב האלה שלש נפשות ממות.

וישטמו אל מקום האסון. בינתיים בשל פח המוכעים עד שפמעט
לא יכלו עוד להאחו בפירה ועוד רגעים מספר וירדו מצולה, אך
שלשת הנערים קרבו אליהם בעוד עת וימשכום ויעלום אל תוף

לאחינו ולאחיותינו קוראי העולם קטן

בקץ העבר התחלנו לדבר עברת, עד הקץ לא ידענו
לדבר עברית כלל, אף כי למדנו את השפה לא מעט. עכשיו
אנחנו מדברים בינינו ועם המורה רק עברית: וכמעט הכל נוכל
לבטא בשפתנו היפה האהובה לנו מאד. במספורי המקרא, אשר
אנחנו לומדים, יש ספורים מלבבים מאד מחיי אבותנו הראשונים.
גם את דברי ימי עמנו נלמד בעונג ומהפריקים המעניינים נכתב
העתקות. יודעים אנחנו על פה שירים שונים מהומיר' ועל כלם
אהוב לנו ביותר השיר ברג'ה אומרי. עכשיו חתם בעדנו אבינו
על העולם קטן. היום קבלנו את הנליון הראשון ובקראנו על
דבר הפרעות בהומל ובכולוסוב התעצבנו מאד, והננו שולחים
למערכת העולם קטן הנכבדה עשרים וחמש קופקות למען אחינו
האמללים בהומל. אנחנו חושבים, כי על כל הנערים והנערות
לבקש מאבותיהם כסף בשביל הדבר הזה. בחדרנו תלויה על
הכותל קופסה ובה אנחנו וורקים כסף בשביל גאולת ארצנו.
דוב זלימן, בן תשע שנים.
משה ולינמן, בן עמנה שנים.

המיל: הוצאת "זושיה" בורשה.

העורכים: א. ל. בן-אביגדור וז. ל. גרדון.

כתבת העולם הקטן, "הפדגוג", ו"הנעורים":

Издательство „Тусија“, Отдѣленіе „Оламъ
Катанъ“, Варшава.

Verlag „Tuschijah“, Abtheilung „Olam Katan“,
Warschau.

בביאליסטאק מקבל חותמים

על העולם קטן, הפדגוג והנעורים @ @ @
וכל מכה'ע העברים,

מר ש. י. ליפשיץ, מו"ס

במחיר הריד קציות.

אל מערכת העולם קטן.

מערכת נכבדה! הננו שולחות בזה 12 רובל. ארבעה לטובת
הועד לחמיכת העניים בהומל, שלשה לבית הספר כיפו, שלשה
להקופה הלאומית ושני רובל לבית נאמן של הר"ר חונוביץ. את
הכסף הזה אספנו מחברותינו אשר נדרכו בלב מלא שמחה.

כרנשי כבוד וברכת ציון

הנרא אילה בת י"ד שנה.

וחיה סיניקין בת י"ג שנה.

קירנזוב פלך מינסק יום ה' חדש חשוון א' תתל"ז לגלותנו.

אחי ואחיותי הקטנים!

קראתי על-אדות הפרעות שהיו בבני עמנו וחמלתי עליהם
מאד, ויותר מכולם חמלתי על היתומים האמללים. חפצתי בכל
נפשי לעוד ליתומים האלה לכן אספתי רובלים אחדים בעדם:
אבותי נתנו רובל אחד; אבותי-זקני נתנו גם הם רובל אחד,
דודתי ח. נדבה שקל אחד (בכסף רוסיה 40 ק); אחי הקטן נתן
גם הוא שקל אחד; ואני בעצמי נדבתי 60 ק.
ואולם אל תחשדוני, רעי הטובים, כי רק 60 ק' נתתי בעד
היתומים, כי עוד לפני זאת נדבתי בעדם ר' אחד אשר שלחתי להם
על-ידי חברת בני-ציון, כי אבי בן ציון הוא. ואת הכסף אשר
אספתי (8 ר' 40 ק) שולח אני למערכת העולם קטן ומבקש אותה
לשלוח ליתומים האמללים האלה.

בברכת ציון וכרנשי כבוד

מתתיהו הינדס, בן עשר שנים.

נרשה.

לאחי חברי קורא העולם קטן, שלום!

הנה זה שנים אחדות אשר אני לומר את השפה העברית
תניך ותולדות עם ישראל, וגם זה כשתי שנים אשר אני קורא את
העולם קטן, עד אשר באתי אל המורה כי אדע לכתוב ולהביע
את כל מחשבותי בעברית. רק לדבר בשפתנו העברית לא יכלתי
עד אשר לפני שבועות אחדים בא אלינו מורה יחל לדבר אתנו
עברית, ובמשך שבועות אחדים הסכנתי, לשמחתי הרבה, לדבר
בשפתנו הנעימה. עתה ידעתי כי לא הלמדור הוא העיקר אלא המעשה,
ועתה אחי היקרים עצתי לכם נאמנה, כי תעשו כמוני ותתרגלו לדבר
בשפה העברית ובזאת תחיו את שפתנו הקדושה.

האחים שמואל ועזר כומשטיין.

תורה נביאים וכתובים

עם פירוש מדעי

יוצא בהשתתפות למדנים מומחים על ידי אברהם כהנא.

הפירוש מתאמץ להסביר את הכתובים במובנם הראשון, על מנת להסיר המדע האובייקטיבי, ומתרחק מכל ויכוחים ודעות של תיאולוגיה, הפירוש הוא על יסוד החקירה והבקרת הביבליה של זמננו בעזרת התרגומים העתיקים, חקירות הלשוניות השמיות, הארכיאולוגיות, ועוד ועוד. הפירוש המדעי נועד לחפשי הרוח, החפצים לחקן עצמם בכל האמור מאנשי הבקרה ולקנות להם הבנת המקראות על בורים.

יצא לאור :

1) ס' בראשית מפורש ע"י אברהם כהנא 1.25 ר"ל. בהקדמתו יאמר המחבר: לא באתי אלא לכאור דברי הכתוב כל צרכם. לתכלית זו השתמשתי והתעמקתי בכל מה שנאמר במקצוע זה למן פירושי התלמוד והמדרשים עד מה שנאמר בדרונו מיהודים ומנוצרים, למן תרגום השבעים, הפשיטא הסורית ואונקלוס ויונתן עד אחרוני התרגומים, ולמן ספרות היונים והרומיים עד ספרות הבבלים ההולכת ומתגלית ומתפרשת לעינינו בכתבי היתדות. מכלם למדתי וכל מה שראוי להאמר לא נמנעתי לאמרו, בהרחיקי את עצמי מן האריכות שלא לצורך ובמצמצי כל זה במקום צר בלי לשום מאפל לדברי.

ס' תהלים מפורש ע"י פרופ' ד"ר צ. פ. חיות חלק ראשון (מזמורים א'—ע"ב) — 160 עמודים גדולים — 135 רובל.

משפט החכמים :

פרופ' ד"ר ב. ז. באכיר (בודאפשט) : הביאור ראוי להנתן בין הביאורים אשר בהם תאיר אור חדש על ספרי המקרא אשר עדנה לא חופיע בלהק. עיינתי בדברי הח' חיות ומצאתי כי דרכו בזה שוה לדרכו במאמרו וספריו אשר הראה בהם עד היום חדות שכלו ואומץ תבונתו. מצא לו מקום להתגדר בו בכל מומור ומומור חדש הרבה בתקוני הכתוב ובבאורים יורדים אל עומק פשוטו. א. גינצברג ("אחד העם" — אודיסא) : באמת ראוי הפירוש הזה על תהלים בכללו לשם מדעי ואיני יודע כמותו בעברית. ביחוד הצליח המחבר למצוא את הסגנון העברי הנכון לפירוש זה. אם תוציא כל המקרא עם פירושים כאלו, תעשה דבר גדול.

נמצאים בדפוס ובחורף תרס"ד יצאו :

1) ס' תהלים חלק שני (מזמורים ע"ג—ק"ן) מפורש ע"י פרופ' ד"ר צ. פ. חיות.

2) ס' ישעיה מפורש ע"י פרופ' ד"ר ש. קרויסס.

אודיסא : (1—3)

Г. Житомиръ, Абраамъ Каганъ.
ברוסיא. אברהם קהן, Gitomir (Russie).
כח"ל

תרס"ד — 1904

מתקבלת החתימה על הראשון לעתונים העברים ברוסיא לשנת ה'מ"ד המליץ לצאתו לאור.

פון 1-טען יאנואר 1904

נעהט ארויס אין פעטערבורג א גרויסע טעגליכע
אידישע צייטונג מיט נקודות

דער טאג

פון ל. ראבינאוויץ (איש יהודי), רעדאקטאר פון "המליץ"
"דער טאג" וועט ארויסגעקן נאך דעם פראגראם פון
אלע גרויסע אייראפעאישע צייטונגען.

אבאנעמענט-פרייז אין רוסלאנד :
א יאָהר 7 ר', א האלב יאָהר 3.50 ר', א פערטיל יאָהר 1.75 ר'
אין אויסלאנד צו בעקומען 3 מאל א וואך :
א יאָהר 9 ר', א האלב יאָהר 4.50 ר', א פערטיל יאָהר 2.25 ר'
אדרעס :

Ред. газ. „Гамелицъ“ и „Деръ-Тогъ“,
Торговая 17, С.-Петербургъ.
Red. „Hameliz“ und „Der-Tog“, Torgowaja 17,
St.-Petersburg.

בחוק לארצנו יקבלו בכל יום את

"המליץ" ו"דער טאג" יחד

במחיר 18 ר' לשנה, 9 ר' לחצי שנה, 4.50 לרבע שנה.

אפשר לחתום על העתונים הנזכרים גם ע"י
הוצאת "תושיה" בווארשא.

Издат. „Тушия“ Варшава.

Verlag „Tuschijah“ Warschau.

להוצאת "תושיה" נמסרה גם הסוכנות הכללית
בעיר ווארשא למודעות ולמכר עלים בודדים של "המליץ" —
ו"דער טאג".

הצפירה

לישנת 1904

מה שהיתה ומה שעשתה הצפירה עד כה, יודעים קוראינו בעצמם, ובכל איפן לא לנו הרשות להוציא משפטה, ומכל שכן לספר ולהכריז בשבחה כנחתם. זה שמעיר על עיסתו וכחננות על סחורתה, רחוקים אנחנו מלצאת בשוק הספרות כדרך התגרנים, אפילו כהמתקנים שבהם — בריקלמות צעקניות, ומכל שכן, כהפחותים שבהם.

מוצאים אנחנו, לפי זה, למותר וגם למנונה, לחשב כרוכלא את כל אשר עשינו בהצפירה בשלשים שנות קיומה והתפתחותה בכלל ובשנה האחרונה בפרט.

את המשפט הזה הננו מוסרים בשלימות לקוראינו בתקוה כי ידעו בעצמם להכיר ולערך את מפעלנו לפי ערכו הנאמן ושוי הנכון.

ואם יש גם לנו מצדנו הרשות לדבר ע"ד טובה של הצפירה, אין זאת כי אם כמה שנוגע להבא, דבר שתלוי אמנם בעיקרו בנו, אך במדה ידועה גם בקוראינו, באותה המדה שיתנו לנו את האפשרות והיכולת להוסיף חיל בעבודתנו רבת העמל וההוצאות. ומה שנוגע להבא הננו מוצאים אמנם נחיצות להטעים ולהדגיש כי **הצפירה** תעמוד על המשמר, תעבוד בזריזות, תשתדל בכל האפשרות למלאות את חובותיה בתור **מכ"ע עברי וכללי**.

בתור **מכ"ע עברי** תמהר להודיע את כל הנעשה והנשמע בעולמו של ישראל בכל ארצות פוזריו, בכל חוגי חייו, בכל פנות מושבותיו. בפרקים הקבועים ב"תפוצות ישראל" (1) בארצנו (2) בחוץ לארץ, השאובים ממקורות הראשונים, מתלגרמות מיוחדות, מהמון כתבי העתים וממכתבים תכופים של סופרינו הקבועים, נודרו למסור את כל מעשה מקרה שיש לו איזה ערך אינפרמציני עברי.

בתור **מכ"ע עברי** תשא ותתן בכל השאלות, השאיפות, הורמים והרוחות המנשבות והמתרגשות בעולמו של ישראל בכל מפלגותיו וכחותיו, תברר ותלבן ע"י סופרים מומחים את כל דבר העומד על הפרק, את כל המטריד ומעסיק את לבו ומחו של העם העברי, במאמרים ראשיים, קצרים ומנופים, אשר יבאו בכל גליון ובפרק "מיום ליום" נשתדל לברר כל שאלות היום הנוגעות לחיי עמנו.

בתור **מכ"ע עברי** תתאמץ להיות בת-קול רגשות עמנו ותקויות, רהורי לבו ומשאות נפשו — נפש העם הנודר השואף למקלט בטוח ומקום מנוחה בארצי ההיסטורית; לשאת כרמה ובעוז את דגל הציונות.

ובתור **מכ"ע ציוני** תהיה, מה שלדאבוננו נחוץ להטעים בעת ביחוד, נאמנה להאורגניזציה הציונית והעומדים בראשה ותביא במשפט צדק עם כל המתנפלים עליה תחת כל מיני מסוה ואמתלא שבעולם, והמעפילים לעלות ולנסות את כחותיהם הפעוטם להרס את הבנין הלאומי האחד שטובי עמנו בנו ברוב עמל וזח.

בתור **מכ"ע עברי** תשתדל, מה שג"כ לא למותה להטעים בזמן הזה, לדבר תמיר עם קוראיה העברים בשפת עבר, בשפה שרוב הקהל נוקק לה ומכין אותה.

בתור **מכ"ע ספרותי-עברי** תתן לקוראיה רק את הכתוב בסגנון ובטעם עברי, להוציא את כל הדברים הלקוחים או עשויים בטעם הגרועים שכסופי העמים היותר הרשים העלולים רק להשחית את הטעם הבריא ולקלקל את מהרת הנפש. בחלק הפליטני ימצאו הקוראים היפים ספורים מחיי עמנו כתובים בטעם, בחן ובנעימות.

ומה שמאליו מובן הוא כי בתור **מכ"ע כללי** תשתדל לבשר בזריזות ובמוקדם האפשרי מכל הנעשה **בכל העולם הנאור, המדיני והמדעי**.

ובכדי שתהיה האפשרות בידנו להרחיב את החלק האינפרמציני באופן האמור שוהו באמת עיקרו של **מכ"ע** וזמי, לכל יום נבולו מהחלק הספרותי, החלטנו להוסיף על הגליון היומי עוד

גליון ספרותי בכל ערב שבת.

בגליון הספרותי ימצאו מקום תדירי וקבוע כל הטוב והיפה שאין לו מקום בגליון היומי, שנועד יותר לחדשות ולמעשי יום יום. הגליון הספרותי יודפס בפורמט מיוחד ועל נייר טוב, מושך את הלב ומרהיב את העין כמו בפנימיותו כן בחיצוניותו.

אדריס: רדקציה "הצפירה" ווארשא מאריאנסקא².